

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Romuald Kompanowski

Protokolant: st.sekr.sądowy Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2020 r. w Kaliszu

odwołania D. W., S. W.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 28 lipca 2020 r. Nr (...)

z dnia 7 września 2020r. Nr (...)

w sprawie D. W., S. W.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o zaliczenie nadpłaty na poczet zaległych składek

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 28 lipca 2020 r. i 7 września 2020r. znak (...) w ten sposób, że stwierdzona na koncie ubezpieczonej D. W. nadpłata składki na ubezpieczenie społeczne rolników za okres lipiec 2007 – styczeń 2014 w kwocie 8369,00zł podlega zaliczeniu na poczet zaległych składek na ubezpieczenie społeczne rolników i ubezpieczenie zdrowotne do wysokości zadłużenia ubezpieczonej.

2. Zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rzecz każdego z odwołujących : D. W. i S. W. kwotę po 1 800,00zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 lipca 2020 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził, że zapłacone nienależnie składki za okres lipiec 2007 – styczeń 2014 w kwocie 8 368,00 zł nie podlegają zwrotowi ponieważ od dnia ich opłacenia minęło 5 lat.

Kolejną decyzją z 7 września 2020 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził, że zapłacone nienależnie składki za okres lipiec 2007 – styczeń 2014 w kwocie 8 368,00 zł nie podlegają zwrotowi ponieważ od dnia ich opłacenia minęło 5 lat oraz nie podlegają zaliczeniu na poczet zaległych składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne ze względu na upływ okresu przedawnienia wskazując jednocześnie, że w ten sposób zmienia decyzję z 28 lipca 2020 r.

Odwołania od każdej z wyżej wymienionych decyzji złożyli D. W. i S. W. wnosząc o ich zmianę i zaliczenie zapłaconych nienależnie składek na poczet składek zaległych do wysokości zadłużenia.

Organ rentowy wniosł o oddalenie obydwu odwołań.

Sąd ustalił, co następuje:

D. W. i S. W. są właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni przekraczającej 1 ha przeliczeniowy położonego w T..

Z tego tytułu odwołująca D. W. podlegała rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu od stycznia 1981 r. do grudnia 2019 r. Jej mąż S. W. podlegał powyższemu ubezpieczeniu od stycznia 1986 r.

D. W. podlegała wskazanemu na wstępie ubezpieczeniu przy równoczesnym pozostawaniu w stosunku pracy w okresie 12.04.2007 – 31.01.2014.

W dniu 7 stycznia 2020 r. do organu rentowego wpłynęło świadectwo pracy potwierdzające powyższą okoliczność.

Dwoma decyzjami - obydwie z 23 stycznia 2020 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego D. W. do 1 lipca 2007 r. do 30 września 2009 r. i od 1 października 2009 r. do 31 stycznia 2014 r. w związku z zatrudnieniem poza rolnictwem. Ubezpieczeni nie kwestionowali powyższej decyzji i nie składali od niej odwołań.

Pismem z 30 stycznia 2020 r. D. W. wniosła o zaliczenie zapłaconych nienależnie składek w okresie objętym decyzjami wydanymi w dniu 23 stycznia 2020 r. na poczet składek zaległych i zwrot nadwyżki.

W odpowiedzi na powyższe pismo, organ rentowy pismem z 25 lutego 2020 r. odmówił zaliczenia zapłaconych nienależnie składek na poczet składek zaległych i jednocześnie odmówił zwrotu nadwyżki powołując się nie okres przedawnienia.

Po dokonaniu rozliczenia konta, organ rentowy stwierdził nadpłatę z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników w wysokości 8 369,00 złotych. Odwołująca D. W. posiada zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, odsetek i kosztów upomnienia z lat 2018 – 2019 na łączną kwotę 5 161,60 zł oraz zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników za IV kwartał 2019 r.

/bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania były w pełni zasadne.

Bezspornym jest, że D. W. została wyłączona z ubezpieczenia społecznego rolników za okres od 1 lipca 2007 r. do 31 stycznia 2014 r. Decyzje w tym przedmiocie wydane zostały przez organ rentowy w dniu 23 stycznia 2020 r. i stały się prawomocne. Za okres od III kwartału 2007 r. do I kwartału 2014 r. zainteresowana opłaciła składki na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 8 369,00 zł.

W świetle art. 41b ust. 11 cyt. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nadpłacone lub nienależnie opłacone składki nie podlegają zwrotowi, jeżeli od dnia ich opłacenia upłynęło 5 lat. Jednocześnie art. 41b ust. 12 cyt. ustawy nakłada na kasę rolniczego ubezpieczenia społecznego obowiązek zawiadomienia płatnika o kwocie nadpłaconych lub nienależnie opłaconych składek podlegających zwrotowi, jeżeli są one wyższe od kwoty, o której mowa w ust. 15.

Przepis art. 41b ust. 11 cyt. ustanawia 5-letni termin do dochodzenia zwrotu składek liczony od dnia ich opłacenia a nie reguluje w ogóle problematyki zwrotu składek w sytuacji, gdy organ rentowy dokona zawiadomienia o ich nadpłacie, przy jednoczesnym upływie 5-letniego terminu od ich opłacenia w dacie stwierdzenia nadpłaty.

Taka sytuacja jest uregulowana w art. 24 ust. 6g cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z treścią tego przepisu nienależnie opłacone składki ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia:

- otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6b

- opłacenia składek, w przypadku braku zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6b w sytuacji gdy kwota składek nie przekracza wysokości kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym.

Z treści art. 52 ust. 1 cyt. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wynika, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Skoro problematyka zwrotu nienależnie opłaconych składek nie jest całościowo uregulowana w cytowanej ustawie, to zachodzą podstawy do zastosowania art. 24 ust. 6g pkt 1 cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przyjęcie odmiennej koncepcji tj. uznanie, że nienależnie opłacone składki nie podlegają zwrotowi, jeżeli od dnia ich opłacenia upłynęło 5 lat, w sytuacji gdy nadpłata została ujawniona już po tym terminie, prowadziłoby do nierównego, dyskryminującego traktowania płatników składek, a tym samym naruszenia zasady wynikającej z treści art. 2a cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych polegającym na różnym traktowaniu osób znajdujących się w istotnie podobnym położeniu, bez obiektywnego i racjonalnego uzasadnienia. Skoro przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie zawierają regulacji umożliwiającej dochodzenie zwrotu składek w terminie 5 lat, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia, to należy odpowiednio stosować art. 24 ust. 6g pkt 1 cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z mocy art. 52 ust. 1 cyt. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W sprawie niniejszej wnioskodawczyni bez wątpienia opłaciła nienależnie składki na ubezpieczenie społeczne rolników. 30 stycznia 2020 r. złożyła wniosek zaliczenie nadpłaty na poczet składek zaległych i zwrot pozostałej części składek. Nie minęło 5 lat od powzięciu wiedzy o istnieniu nadpłaty. Przysługuje jej więc prawo zwrotu kwoty stanowiącej nadwyżkę na kwotę zaległych składek. Błędne było zatem stanowisko organu rentowego zawarte w decyzji z 7 września 2020 r.

Jak wynika z treści odwołań, skarżący wnoszą jedynie o zmianę decyzji poprzez stwierdzenie, że nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu na poczet zaległych składek do wysokości zadłużenia. Zatem przedmiotem rozstrzygnięcia winna być tylko ta część decyzji odnosząca się do kwestii zaliczenia nadpłaty na poczet bieżących zaległości. Powyższa problematyka ujęta została w art. 41b ust. 10 cytowanej na wstępie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. W tym przepisie jest jedynie mowa o zaliczeniu nadpłaconych składek na poczet składek zaległych. Elementy przedawnienia zawarte są jedynie w omawianym wyżej przepisie art. 41b ust. 11. Zatem mając na uwadze taki sposób uregulowania kwestii zapłaconych nienależnie składek przyjąć należało, iż przedawnienie może mieć jedynie zastosowanie przy zwrocie składki. Zaliczenie zapłaconej nienależnie składki na poczet składek zaległych nie podlega pod przedawnienie.

Oddzielnym zagadnieniem staje się możliwość zaliczenia zapłaconej nienależnie składki na ubezpieczenie społeczne rolników na poczet wymagalnej składki na ubezpieczenie zdrowotne. W ocenie sądu nie ma w tej materii żadnych ograniczeń. Skoro organowi rentowemu przyznane zostały uprawnienia do poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne z jednoczesnym stwierdzaniem zaległości w ich opłacaniu i wystawianiu tytułów egzekucyjnych to oczywistym staje się pokrycie zaległości w tych składkach z powstałej nadpłaty.

Mając powyższe względy na uwadze zaskarżone decyzje podlegały zmianie jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W przedmiocie kosztów sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.